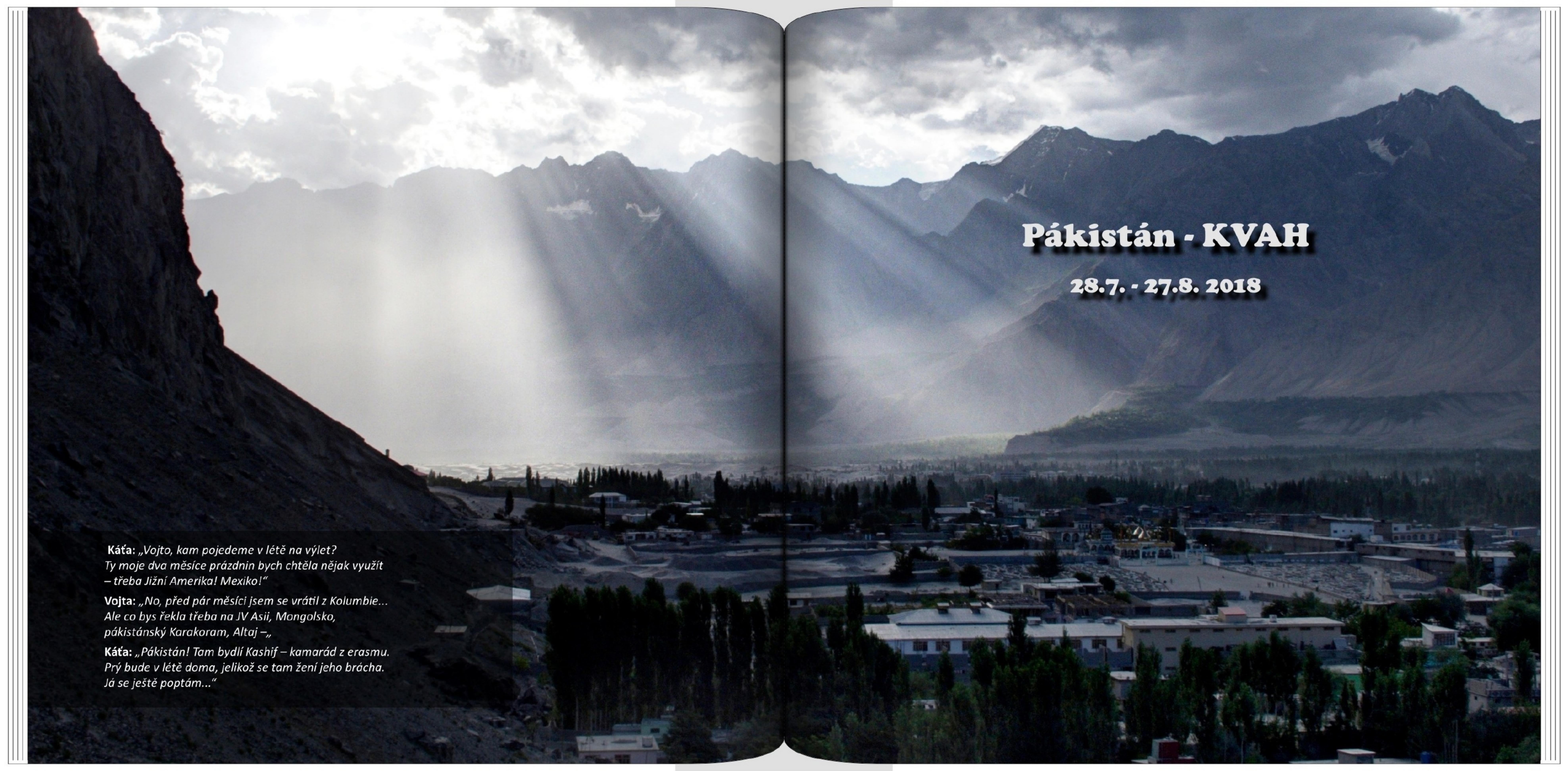




# پاکستان





# Pákistán - KVAH

28.7. - 27.8. 2018

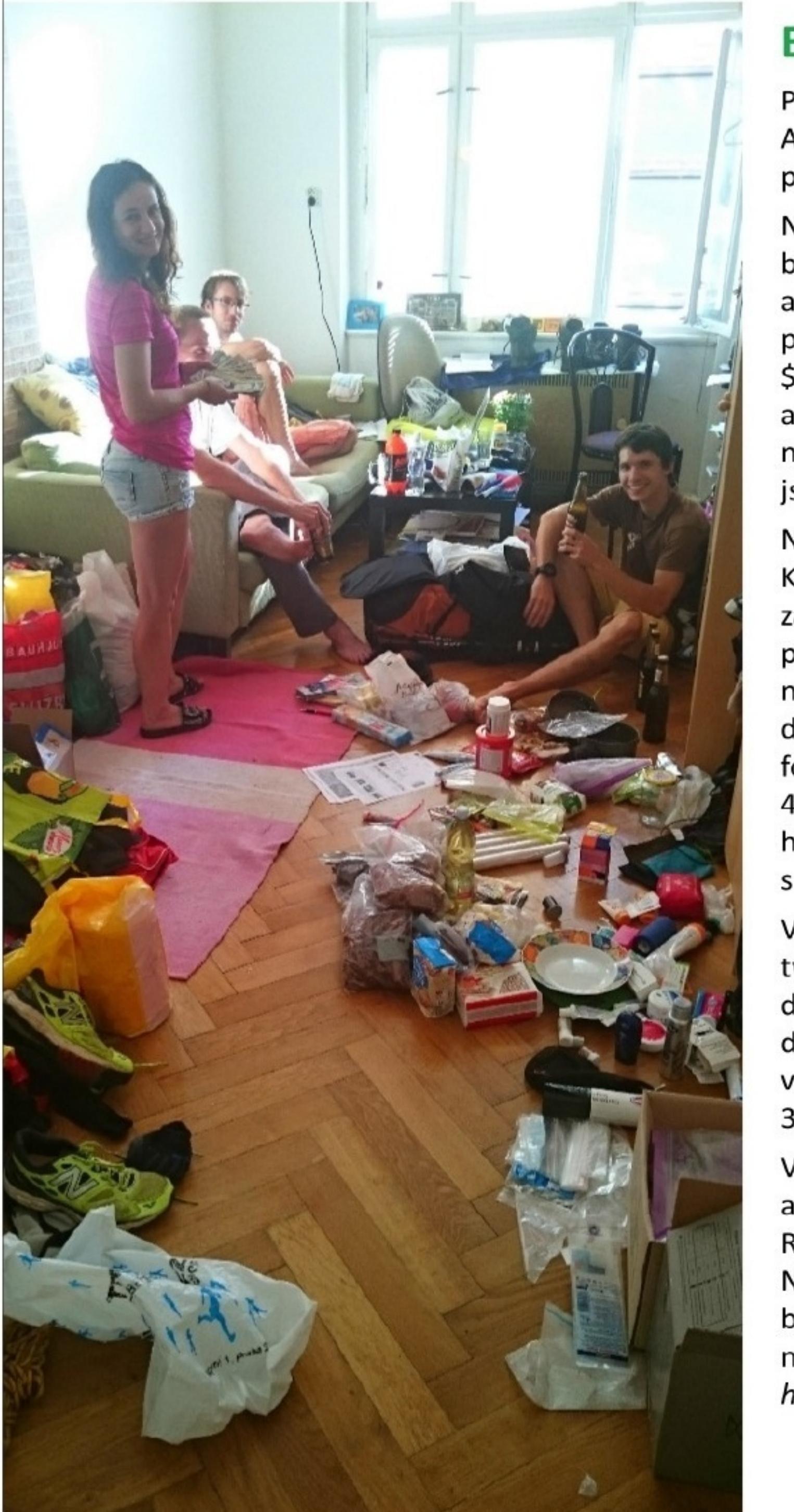
Káťa: „Vojto, kam pojedeme v létě na výlet?  
Ty moje dva měsíce prázdnin bych chtěla nějak využít  
– třeba Jižní Amerika! Mexiko!“

Vojta: „No, před pár měsíci jsem se vrátil z Kolumbie...  
Ale co bys řekla třeba na JV Asii, Mongolsko,  
pákistánský Karakoram, Altaj –“

Káťa: „Pákistán! Tam bydlí Kashif – kamarád z erasu.  
Prý bude v létě doma, jelikož se tam žení jeho brácha.  
Já se ještě poptám...“

**Káťa:** „Tak by prý bylo fajn, kdybychom se u něj stavili. Bydlí prý hned někde u těch hor, tak by to mohlo být cestou a třeba by se k nám přidal i na nějaký kratší výlet.“

Při představě severního Pákistánu, jehož rozloha je větší než Česká Republika jsem si nebyl úplně zcela jist, zda-li to „město u hor“ bude zrovna v naší cestě. Když se pak Káťa později při pochodu v Alpách zmínila, že si možná ani nedokáže představit jak vypadá takový trek po ledovci, začal jsem si uvědomovat, že možná i slovo „výlet“ mohlo být myšleno trošku jinak.



## BALENÍ

Po našem společném rozhodnutí už jen stačilo napsat kamarádům zvací e-mail: Adam se ozval snad ještě dříve, než jsem zmáčkl tlačítka „odeslat“ a po chvíli se přidal i Honza. Dalším to bohužel nesedělo časově a tak jsme zůstali čtyři.

Následovalo zdlouhavé plánování odkud a kam přesně poletíme a kolik nás to bude stát. Později Honza zjistil, že známý trek po ledovci Baltoro ke K2 a Gašerbrumům nelze jít jinak, než s průvodcem. To znamenalo kromě dalšího papírování i zvýšení ceny. První on-line nabídky treku se pohybovaly kolem \$12.000/4 osoby. Jak smlouvat? Nemůžu smlouvat na 50%, ba ani na 30%, jelikož ani takovou částku zkrátka nejsme ochotni zaplatit. Po vyškrtnutí všech nepotřebných služeb (tj. ubytování, nosiči, kuchař, pomocník kuchaře a další) jsme však cenu s Kashifovou pomocí nakonec ukecali na přijatelných \$2.000.

Návštěvy pákistánské ambasády v Praze by pak asi stály za kapitolu samu o sobě. Každopádně jsme zjistili, že k získání víz je zapotřebí zvací dopis od agentury zajišťující trek. Ti nám zase řekli, že pro vyřízení permitů ke treku naopak potřebují víza a pak nám pošlou i zvací dopis. Když už jsme cestu vzdávali kvůli nedostatku času, přišel nám od Nazir Sabir Expedition mail se všemi potřebnými dokumenty. Zavřel jsem rozdělanou práci, kupil letenky a jal se vyplňovat vízové formuláře. V tu dobu to bylo poprvé, ale rozhodně ne naposled - čísla pasů všech 4 účastníků jsem se postupně naučil z paměti. Když jsem si pak po týdnu šel pro hotová víza, potkal jsem se na ambasádě s Márou Holečkem, který se společně s Tomášem Petrečkem bude snažit vylézt na Nangu Parbat Rupálskou stěnu.

V týdnu před odletem jsme všichni postupně přešli z pracovního stylu na styl týkající se pouze balení. S Honzou jsme se pak pokusili rozpočítat jídlo na celý 14-denní trek pomocí kalorických hodnot jídel. Stanovili jsme si dávku 11.000kJ/os/den, přičemž jsme poslední den škrtli – jídlo určitě zbyde, nebo se to určitě nějak vydrží, ne? I tak jsme do pokoje posléze vysypali 36 kg jídla, které jsem následující 3 hodiny třídal a pytlíkoval.

V pátek 27.7. jsme se všichni sešli v karlínském bytě a začali vypíjet donešený alkohol. Do Pákistánu je totiž dovoz prý zakázán. Večer nám ještě přišel na pomoc Rasto s Hankou a Rišem, který se nás před odjezdem rozhodl trošku uklidnit. Nejdříve dal Adamovi radu na cesty: „Nezomri tam“ a poté se začal zajímat o náš byt, protože nám už ho *vraj nebude viacej treba*. Posléze se omluvil za své nevhodné poznámky, avšak při odchodu nám vzkázal, ať *nerobíme žiadne hovadiny* a sdělil nám cenu za převoz těla do ČR.

Jdeme spát, hlava plná myšlenek, co se bude dít: Zítra je tedy v plánu sobotní přelet přes Dubaj do Islámábádu, kde se vyspíme 6 hodin na letišti a hned v neděli ráno odletíme meziměstským letem ještě do Skardu, kde se sejdeme s guidem od Nazir Sabir Expeditions, kteří nás pak převezou jeepy do Askole, odkud se během 14 dnů pokusíme přejít ledovec Baltoro až k base campu pod K2 a poté přes sedlo Gondogoro La ve výšce kolem 5600 přelezeme do údolí Hushe. Někdy potom se snad potkáme s Kashifem a dle zbývajícího času procestujeme údolí Hunza, Karakoram Highway, Abbottábad a Islámábád a cestou zpět strávime ještě den v Dubaji.

Plán by byl, jdeme na to!



## 28.7. PRG-DBX-ISB

*„Zdravíme z výšky 11 kilometrů nad afgánsko-pákistánskými hranicemi. Nálada v týmu značně vzrostla poté, co jsme z nízkonákladové FlyDubai přestoupili do luxusního letadla Emirates, kde nám konečně dali vodu i parádní večeři. Věříme, že Alláh nám je nakloněn a batohy zvládly přestup stejně bravurně jako my.“*

Spíme na letišti. Na naši bezpečnost dohlíží několik vojáku se samopaly. Teď je to pro nás ještě dost zvláštní pocit, ale vězte, že během měsíčního pobytu si na tento obrázek člověk zkrátka zvykne.

## 29.7. ISB-Skardu

Ráno jsme úspěšně přeletěli vyhlídkovým letem přes Chillas do Skardu. Nanga Parbat šla vidět mezi mraky bohužel jen pár sekund, ale let hlubokým údolím, které lemovaly šestitisícové kopce, byl pro nás v dopravním letadle Airbus 320 též silný zážitek. Adam usnul na ranveji a vzbudily ho až turbulenze po dvaceti minutách letu.

Výstup z letadla, poušt, obří kopce, voják s kalachem,... Tyto, jsme tu. Ve Skardu. Ve městě, které je a vždy bylo výchozím bodem pro všechny ty slavné horolezce, co kdy zatoužili vidět královnu hor. Stejně jako my teď.



Míříme k imigračnímu oddělení (tj. stolečku v letištní čekárně), kde se zapisují přiletivší turisté. Ty běžnější zde na letišti vyzvedne někdo z cestovky a odvezete do hotelu. Náš způsob však místní trošku rozhodil:

„Turistika, nebo lezení?“

„Hmm, turistika - jdeme do base campu K2.“

„Aha, takže lezení. Máte permity?“

„Noo, ještě ne, ale určitě budou!“

„No, ok. A kde budete spát?“



„Nevím, asi v hotelu, ve Skardu je jich hodně. Máte nějaké doporučení?“

Jelikož chudák paní musela ve formuláři vyplnit všechny kolonky, tak nám raději domluvila hostel jménem *Insai Guest House* (3.000/noc/4 osoby), kam nás dovezl taxi. Po zařízení pákistánských simek jsme se vypravili do víru města. Chvíli nám trvalo zjistit, že se zde jezdí stejně jako v Anglii, tj. vlevo. Této skutečnosti ze všeho nejvíce napovídal volant umístěný na pravé straně auta, styl jízdy řidičů již o něco méně. Je však pravda, že auta se zde míjejí převážně pravými boky. Jízdu doprovází neustálé troubení, které lze přeložit různě dle situace od „Ahoj!“ přes „Přejíždíš“ či „Myslím si, že přednost mám já“ až po „Bacha! Jedu fakt rychle a nemůžu prudce brzdit, protože mám na střeše 10 lidí, z nichž jeden sedí na motorce!“ O tom posledním případu však až později.

Ačkoli Skardu je díky své poloze již z principu turistické město, za celý den jsme nepotkali jediného turistu - všichni jsou, jak jsme posléze zjistili, schovaní někde v hotelech, kam je uklidili cestovní agentury. To mělo samozřejmě ten výsledek, že na nás všichni koukají, fotí si nás a chtějí nám s něčím pomoci, či si jen popovídат a vyzkoušet základy své angličtiny. Ta je zde díky bývalé kolonizaci Anglie naštěstí na dobré komunikativní úrovni.

Když večer usínám, tak se mi představa, že jsem se včera ráno probudil ještě v Praze, zdá naprosto neskutečná.

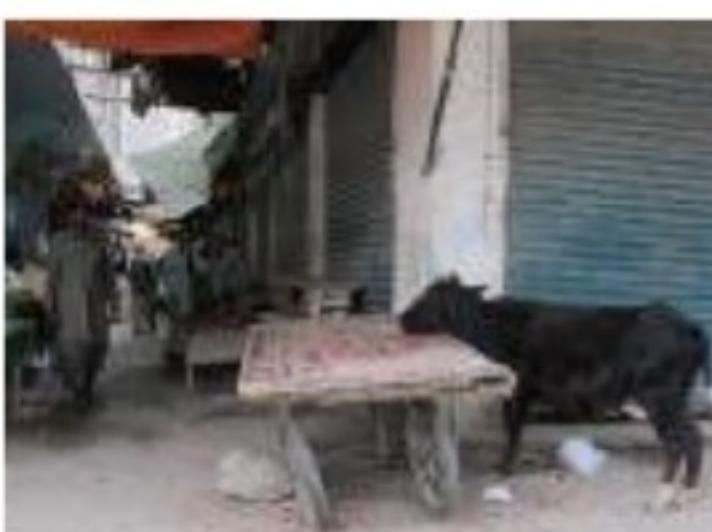
## 30.7. Skardu

Adam: „Nespalo sa mi dobre. Matrac nebola tak studená ako ta včeražia železná lavička a tiež u mňa nestál voják s kalachom.“

Ve městě jsme našli mountain shop, kde pořizujeme plynové bomby. Prý jsou všechny úplně nové a nedoplňované. To mi pak vysvětlete, proč vypadají víc omláceně než ty, co doma používáme 10 let a některé mají oproti jiným poloviční váhu. Vybráme tedy poctivě. Adam též kupuje čelovku, jelikož tu svou už stihl ztratit někde ve víru letišť.

„Hi, I'm Muzaffar from Nazir Sabir Expedition, your guide.“ – ozvalo se najednou ode dveří. Očividně nebylo ani zapotřebí ptát se jestli jsme Češi... „Zkoušel jsem vás najít v guest housu, ale řekli, že jste na bazaru. Sultán (úředník z Islámábádu) z mailů a vámi požadovaných služeb usoudil, že nás nejspíš kontaktujete sami. Víte, my na většinu expedic čekáme na letišti a pak je zavezeme do hotelu.“

Následovala krátká porada přímo v kanceláři agentury, kde jsme se dohodli, že na přechod sedla budeme potřebovat 50m lana, sedáky, mačky, cepíny a satelitní telefon. Prý nám popůjčují vše, co nám chybí. Dostali jsme oběd a poté se vydali na pevnost Kharpocho tyčící se nad městem (200 rupíí/os).



Pevnost Kharpacho je slátanina z bláta a kamenů, ze které je však neuvěřitelný výhled na okolní pětitisícovky, mezi nimiž protéká Indus dělící Himaláj od Karákóramu.

Dokonce i zaprášené, špinavé a smradlavé Skardu odtud vypadá krásně zeleně.

Všudypřítomný prach způsobil značné a dobře viditelné znečištění mých kalhot, což Adam stroze okomentoval:  
„Vyzeráš ako prasa. A naviac si aj špinavý.“





Po večeři v pochybném podniku „Skardu Inn“ (kde jsme dostali, jak jinak, kuře s rýží) jsme přešli do kavárny, kde se nám při objednání kávy omluvili, že kávu zde nemají. Ani nás to vlastně nepřekvapilo. Majitel však vyběhl ven, sedl na motorku a za pár minut byl zpět s balíčkem rozpustné kávy, kterou nám pak během chvíle přinesl hotovou ke stolu. Vtipná situace pak pokračovala, když jsme nasedli do taxíku a jeho řidič se nás vyptával, proč bydlíme tak daleko a proč jsme se neubytovali hned někde v centru jako ostatní turisté.

„Je tam levný hostel.“ zněla bez váhání naše odpověď.

Taxikář se zamyslel, pokýval hlavou a zeptal se:

„Vy jste Češi?“

„No, ano?“

„Aháá, Češi! Ti chtějí vždy levné ubytování, levný transport, žádné nosiče, vaří si svoje jídlo, spí v malých stanech... Jó, Češi, to já znám.“

A tak jsme tu s naším stylem cestování očividně nebyli první.

Pozn.: Skardu není sice zrovna Disneyland, ale čapáty tu mají výborné.

### 31.7. Stále Skardu

Prohlídli jsme si muzeum K2, koupili oběd a následně se ztratili při hledání kanceláře Nazir Sabir, kde jsme posléze dostali oběd, protože jsme ten náš díky složitému avšak úspěšnému hledání nestihli sníst. Podepsali jsme permity na velitelství armády a poté se snažili vyměnit \$1.000 za rozumný kurz. To se tedy totíž snažíme už více dní, jenže se potýkáme se skutečností, že po úspěšných volbách do pákistánského parlamentu místní měna značně sílí a my pak na pouhé změně kurzu prodéláváme tisíce korun. V Islámábádu jsou prý kurzy mnohem lepší, jenže to jsme nestihli. Na poště nám pak nabízeli známky na pohledy do Evropy za 50 rupií (tj. asi 8 Kč), což jsme raději odmítli, jelikož nikdo z nás nevěřil, že by pohledy za tak nízkou cenu dorazily.



Káťa se včera ptala, zda-li nemáme v hostelu krom kyblíku i sprchu. Tenkrát se domácí jen smutně usmál a řekl, že bohužel ne. Dnes jsme tam přišli a v koupelně byla úplně nová sprcha! Nikomu nevadilo, že u sprchy není žádné obložení a tak je mokrá celá zed', ani že teče na níže uchycený toaleták, který byl po sprchování celý mokrý. Když jsem domácího ted' potkal, tak mi pyšně oznámil, že nám dá do pokoje televizi, ačkoli o ní nikdo z nás nemluvil. Netušili jsme, že to bude opravdu ted' hned. A tak zatímco chystáme batohy na zítřejší odjezd a lámeme si hlavy nad výbavou a jídlem na dalších 15 dnů, on nám v pokoji zároveň se svým pomocníkem vrtá do zdi a montuje televizi... Práce byla po pár hodinách dokončena, jdeme spát. Co na tom, že ted' nejde kvůli kabelu od televize zavřít okno. Hlavně že nám tu veselé vyřávají pákistánské zprávy.



## 1.8. Skardu - Askole

V 5:30 ráno se před našim hostelem objevil jeep Toyota Landcruiser i s Muzaffarem (guide). Naložili jsme ještě dva nosiče a v naplněném autu (3 vpředu, 4 vzadu a 1 na blatníku) vyrazili do Askole - dobrodružství začalo.

Od této cesty vedoucí do osamělé vesničky ztracené v hlubokém údolí obklopeného obřími kopci jsem očekával mnohé: Ze začátku trošku asfaltu, který postupně mizí, pak neustále zhoršující se rozbitou cestu svízelně zařezanou do strmých a nezpevněných srázů padajících někam hluboko do rozbouřené řeky, děsivé mnohatunové kameny visící v uschlém blátě přímo nad cestou ale i úžasné výhledy na okolní kopce. Vše se splnilo. Kvalitu, náročnost a silné pocity z této cesty dlouho nic jiného nepřečí. Alespoň v to všichni doufáme. V tu dobu jsme samozřejmě ještě nevěděli, že cesta zpět z hor bude ještě zajímavější.

Při této cestě se navíc ukázalo, že bez permitů bychom zde opravdu neměli šanci dostat se do hor. Při vjezdu do úzkého údolí nás přivítal voják se samopalem střežící vjezd do vojenské základny, kterou zkrátka musíte

projet, chcete-li pokračovat dál. Tam nám vojáci zkontovali všechny potřebné dokumenty včetně satelitního telefonu, který Muzaffar od někoho vypůjčil. Díky vysoké ceně jeho pronájmu jsme ho však měli jen první den pro vojenskou kontrolu – místo toho, aby pak s námi vyrazil na trek, poslal ho Muzaffar z Askole zpět do Skardu. Ano, velmi rychle ten chlapík pochopil náš omezený rozpočet.

Za vojenskou základnou následovalo několik lanových mostů, které se pod autem vždy začaly pěkně houpat. Během sedmihodinové cesty jsme si dali i zastávku na oběd, kde jsme si dali již celkem tradičně kuře s rýží a čapáty. Svaly jsou čím dál prudší, od kol odletují kamínky a vesele poskakují suťoviskem až do rozbouřené řeky, kde nenávratně mizí. V jednom místě pro jistotu vysedáme z auta a nebezpečný úsek přecházíme pěšky. Řidič, kterému jsme velice vděční za naše životy, šel s námi, aby prozkoumal terén. Pokýval hlavou, z nakloněné cesty odkopl páár kamínků a vrátil se pro jeep. Úsek projel bravurně, cesta vydržela a my ho za jeho výkon odměnili potleskem.



Askole je malinká vesnička ve výšce 3000 metrů, která by zde zůstala úplně zapomenuta, kdyby zrovna tohle údolí nevedlo ke čtyřem ze 14 nejvyšších vrcholů světa. A tak nás tu po příjezdu vítají místní, ukazují nám místa, kde si máme postavit stany a ptají se, kdy si dáme večeři.

Během volného odpoledne podnikáme „aklimatizační“ výlet do výšky 3500, odkud se nám na hluboké údolí otevřely opravdu krásné výhledy. Tam, kam jsou místní schopni dostat vodu se krajina krásně zelená, ale hned vedle přechází do kamenitých drolících se svahů. Nad hlavami jsou pak sněhem pokryté šestitisícovky. Každý krok směrem do nitra hor znamená, že se nám na obzoru objeví další nejvyšší hora, kterou jsme kdy v životě viděli. Tohle skončí asi v Concordii, odkud lze konečně vidět K2. Pak už bude zbývat jen Everest.

Když při zpáteční cestě procházíme přes „náměstí“, tak všude na cestě jen tak leží slípky s podřezanými krky. Kolem nich bezstarostně pobíhají živé a dál si hledají něco k snědku. Příprava naší večeře již očividně začala.



## 2.8. Askole - Jhola

V pět ráno slyšíme Muzaffara: „*Excuse me, it's a waking time!*“ – tenkrát jsme ještě netušili, že tato ranní znělka se nám během následujících dvou týdnů nesmazatelně vryje do paměti. Asi stejně tak jako vločky s přimíchanou manou a sušeným mlékem, které máme na snídani. Muzaffar bere k sobě jednoho nosiče, který mu nese vše krom menšího baťúžku a deštníku, my zatěžujeme toho druhého. Celkově každý z nich nese 25kg + vlastní věci, my máme po 25kg a Káťa 16. Honza už ráno stihl zlomit jeden kolík od svého expedičního jedno-kilového stanu.

Vycházíme v 6:40 a Muzaffar posměšně ukazuje na hodinky, že máme 40 minut zpozdění. Proč chtěl vyrážet už v šest ráno, se dozvídáme celkem brzy. Ačkoli jsme ve výšce přes 3000, dostává se nám zároveň s východem slunce pocit, že jdeme po poušti a okolní kopce s ledovcovými čapkami jsou jen nějaké nepochopitelné přeludy. Oproti nám schází karavany naložených koníků a mezi nimi vždy jeden či dva turisté s malinkými baťúžky. Lidí, kteří by možnosti nosičů pořádně nevyužili stejně jako my je zde opravdu minimum a tak tu s naloženýma krosnama působíme celkem jedinečně.



Po brzkém obědě nám Muzaffar kolem jedné řekl, že kemp je hned tady za zatáckou. Dost jsme se zhrozili a začali ho přemlouvat, atď popojdeme ještě o kus dál. Když jsme však celí usmažení po dalších 2.5 hodinách náročné chůze v rozpáleném písku dorazili do kempu Jhola, byli jsme rádi a z přemlouvání velmi rychle sešlo. Kemp byl sice hned za zatáckou, ale zároveň též za řekou, která nešla přejít jinak než po mostě vzdáleném asi 2 km v údolí, kterým jsme rozhodně jít nechtěli. V kempu jsem našel kolík pro Honzu.



**Vsuvka o vře:** Již cestou jeepem do Askole se z nás, neznabohů, stali lidé silně věřící. S každým dalším dnem se naše víra úspěšně prohlubuje. V jeepu jsme například věřili v řidičovi schopnosti a v boha udržující zpevněné cesty, teď věříme především v nadpřirozenou schopnost bláta držet obří kameny visící nad našimi hlavami.

### 3.8. Jhola - Paiyu

Vedro nepolevuje, nad námi je vymetená obloha a na ní kulatý vrah. Při pozorování čtyřnohých zvířat scházejících v zástupech proti nám přemýšíme, jestli se jedná o osly, koně, muly či mezky... Adam si to vysvětlil po svém: „Všetko sú to koně, ale pravda, že nektoré sú aj trošku pančované.“

Koukáme po kopcích vlevo i vpravo, na malou chvíli se v dálí před námi objevil i Broad Peak – první osmitisícovka! Při pohledu na mapu a vzdálenost, kterou jsme za dva dny ušli si v kopcích připadáme jako beznadějně trpaslíci uvězněni v krajině obrů.



Zastávku na oběd jsme dali u kamenné chatrče, na níž bylo napsáno „Cool drink avileable“, přičemž jsme uvnitř dostali „du chai“, tj. horký čaj s mlékem. Celou situaci naštěstí zachránily stylové plecháčky, na nichž byl vyobrazen Mao Ce-tung.

Na večeři si dáváme kuskus se sušenými olivami z Billy a sušeným rajčatovým protlakem - zkrátka jídlo jako pro krále! Do reality nás však po chvíli uvedli Japonci, jenž se posadili k doneseným stolečkům, na které jim po chvíli byla naservírována rýže a kuře pěti vůní. K večeři jim svítila elektrická lampa poháněná dieslovým agregátem.



### 4.8. Paiyu - Khorburtse

Konečně přicházíme k ledovci Baltoro z jehož obří štěrkové morény vyvěrá bouřící kalná řeka Braldu. Chůze po ledovci příliš záživná není a vyznačuje se především tím, že žádný ledovec nikde vidět nejde. Místo toho lezeme nahoru a dolů po štěrkových dunách, kameny se nám neustále sypou pod nohama, černý špinavý led pod žhnoucím sluncem taje a každou chvíli jde odněkud slyšet rána, jak uvolněný kámen žuchl někam dolů. Po levé straně se nám na chvíli objevují parádní Trango Towers – vysoké žulové věže, jenž pro všechny vyznavače big-wallového lezení patří mezi jedny z hlavních cílů.

Míjíme přeplněný kemp Khorburtse a stanujeme kousek za ním na volné ploše. Třetí den, 9 hodin pochodu v náročném terénu s těžkýma mrchama na zádech nám společně s tím zatraceným vedrem a přibývající výškou dává už opravdu dost zabrat. Nikdo z nás netušil, že tempem buržoazních turistů půjdeme dobrovolně.

Se zapadajícím sluncem sledujeme do ruda se barvíci obrovské stěny Katedrály a v noci s Káťou z pod širáku koukáme na oblohu přeplněnou množstvím malinkých hvězdiček.





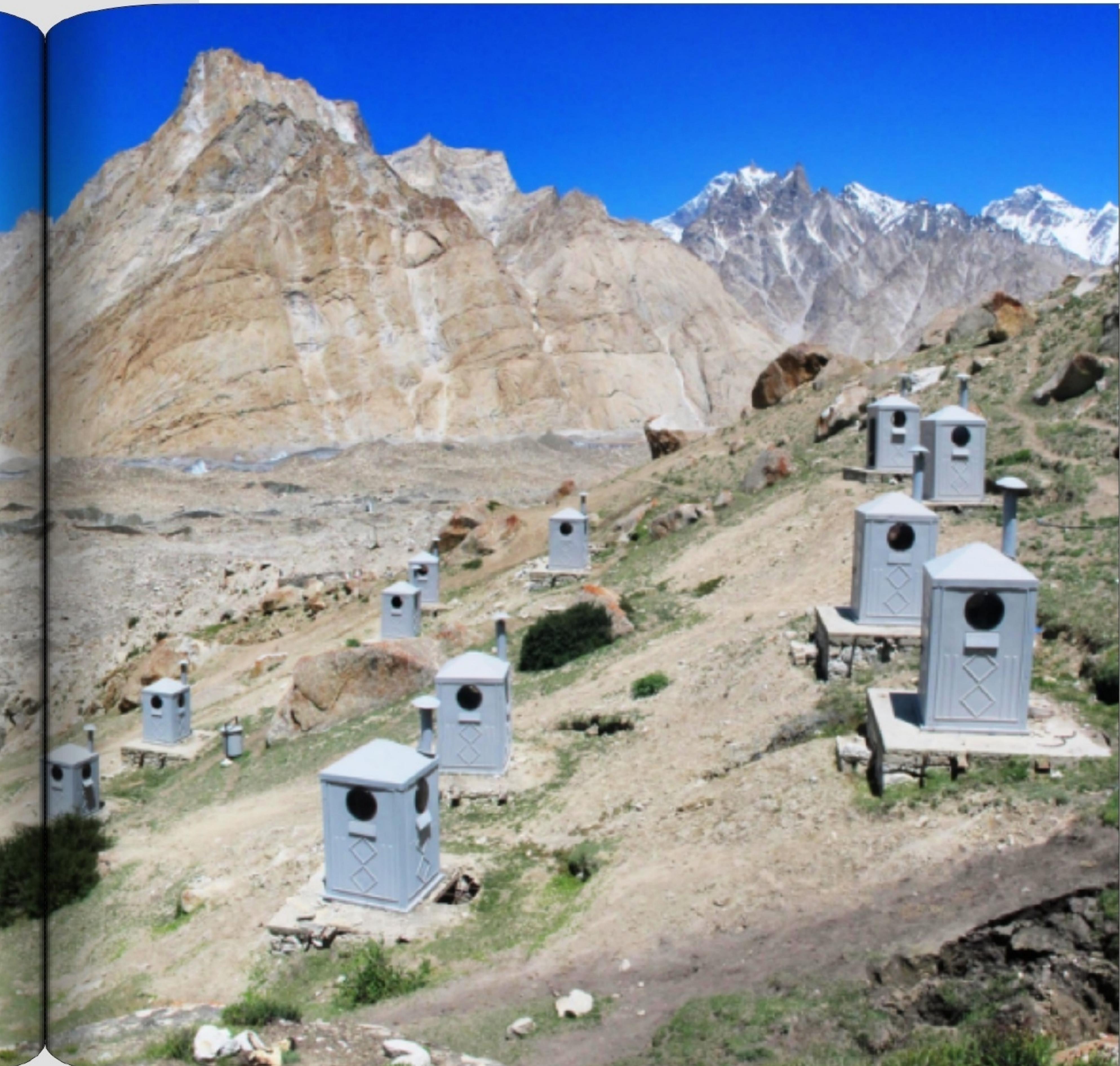
### Pohádka o kamínkovi

Byl jeden malý kamínek, takový docela malinký a nevýrazný kamínek. Ten kamínek ležel ve vysokých svazích Karákóramského pohoří. Bůh (či Alláh) ví, kdo je tam takhle všechny nesmyslně nasypal, nicméně ležel tam již dlouhá léta a svou neměrnou polohu s úžasným výhledem na údolí ledovce Baltoro si velmi zamíloval, stejně jako jeho kamarádi ležící si všude kolem něj.

Jednoho dne, byla zrovna vymetená obloha a sluníčko krásně zářilo, koukal kamínek na mouchy poletující kolem něj. Byla to snad náhoda, že jedna z nich, unavena létáním v řídkém vzduchu ve vysoké nadmořské výšce, si chtěla odpočinout, avšak sedla si na kamínek zrovna tak nešikovně, že to zkrátka neustál a převrál se. Za ty dlouhé roky proseděné na jednom místě mu vůbec nedošlo, jak je ten svah prudký. Kutálel se a kutálel, zastavil se ale nikde nemohl. Cestou navíc štouchnal do ostatních kamínků i kamenů, hlava se mu celá motala, ale i tak se sem tam někomu stihl omluvit. Od velkých kamenů se odrázel, ale ty menší někdy strhl s sebou. A tak se stalo, že po chvíli se svahem nekutálel jen jeden kamínek, ale už kamínků více. Tloukl všechno kolem sebe až se jim povedlo uvolnit jeden větší kámen, který se, chtě-nechtě, vydal do údolí s nimi. S jeho pomocí pak uvolnili další kameny a větší a ještě větší až přešly na úplně obrovské balvany, které tam byly snad od nepaměti. Všichni se teď však valily dolů a kamínek jen čučel, co to ta blbá moucha způsobila.

„Tyjo, Vojto, koukej! Naproti ve svahu se něcc utrhlo.“ ukazovala rukou Káťa. Celkem slušná lavina kamenů zvedla překně množství prachu a hluk jsme slyšeli až na druhé straně údolí.

„Ještěže tam nejsme...“ říkám si a bedlivě pozorují suťovisko nad hlavou. Libovolný kamínek, který se uvolní někde v tom tří-kilometrovém svahu, dojede zkrátka až sem. A kdyby sám. Tak honem, ať už jsme pryč.



## 5.8. Khorburtse - Urdukas

Rest day. Tři hodiny chůze. Máme dost.

Cestou jsme minuly asi tři mršiny koní, kolem kterých se vznáší zvláštní nasládlý mrtvolný zápach rozkládajícího se masa. Jdou, jdou, zkrátka až dokud můžou. Když už nemůžou, tak se svalí a nikomu se již nechce zakopávat či snášet jejich těla. Kolikrát pak leží jen pár metrů od stezky a upozorňují tak na drsné podmínky tohoto kraje.

V krásném kempu Urdukas s výhledem na ledovec a okolní kopce stavíme přístřešky a schováváme se před pečícím sluncem a doterným hmyzem.

*„Ten stan používám iba ako moskytiéru proti muchám. Nespím a som pripraven viest' rozhovory na vysokej intelektuálnej úrovni. - pauza- Prehrál som.“* – autora hádejte.

Filtrujeme vodu, pijeme, filtrujeme a tak stále dokola. Tato sysifovská práce v nás vyvolává všelijaké hloupé nápadы: V Praze zajdeme do hospody, objednáme si 4x nefiltr a pak si to vše přefiltrujeme! - ano, tento plán jsme opravdu dokázali splnit.



Večer vybíháme 400 metrů do kopce pro výhledy a dle instrukcí *nerobíme žiadné hovadiny*.



## 6.8. Urdukas - Goro II

Konečně krásný bílý ledovec! Počasí stabilní, pořád koukáme na Broad Peak až do té doby, než se nalevo objevila krásná a vysoká stěna Masherbrumu. Ač nemá ani 8000, vypadá naprosto parádně.

Většina ledovce je stále pokryta štěrkem, ale je to dost vtipné – když chcete vidět led, stačí odhrnout 5cm kamení a je tam. Voda se dá tímto způsobem napustit vlastně kdekoli, pokud není zrovna ráno, kdy je vše absolutně zmrzlé. Během pochodu mijíme vojenský kemp a postupně si tu na ty samopalny začínáme zvykat. Armáda zde drží pozice až k pákistánsko-indickým hranicím, kde je stále spor o území Kašmíru a nikdo vlastně neví, komu to tam patří. Stanovat tu v zimě několik měsíců? Hmm, drsná práce. Alespoň jim sem ty koně tahají litry nafty a tak si můžou bezstarostně topit.

Po postavení stanů, což byla v tomto terénu celkem zábava, jdeme na odhalené ledové kry otestovat naše mačky a cepíny. Nikdo z nás netušil, že se budeme učit lézt po ledu zrovna uprostřed Karákóramu ve výšce 4000 m.n.m. A co je na tom nejhorší – všechny nás to náramně bavilo.

Večer přišli do kempu dva turisté, kteří zjevně utekli svým naloženým nosičům. Přišli, dali péřovky a netrpělivě přešlapovali na místě. Nosiči jim po půl hodině konečně přinesli a postavili stany, rozložili židlíčky a začali vařit večeři. „Myslete, že je pak i převlknou?“ zeptala se zamysleně Káťa.



## 7.8. Goro II - Concordia

Je brzké ráno, všechna voda na ledovci zmrzla, vařím čaj, pak vločky a přidávám do nich manu. Za Broad Peakem a Gasherbrumy vychází slunce, jehož paprsky za doprovodu mraků tvoří nádherné kulisy. Adam rozehřívající se promrzlé prsty vnímal tuto atmosféru neméně romanticky: „Konečně ten Gasherbrum uhol slnku. Ved načo je tam taký velký kopec, do kelu.“



Jak se však zdá, týdenní azuro nemůže vydržet věčně - nebe se již od rána zatahuje, mraků postupně přibývá a odpoledne jsme nuceni vytáhnout naši nepromokavou výbavu a nějakou dobu kráčet s hlavami skloněnými před deštěm.



V Concordii, což je něco jako křízovatka, kde se stýkají ledovce a odkud se dá jít buď směrem ke K2 a Broad Peaku či ke Gašerbrumům, je hromada koňů, oslů i nosičů. Očekávaný výhled na tu pověstnou K2 nám kazí všudypřítomné mraky. Unaveni z náročného treku ve výše přes 4500 zvládáme uvařit jen polívku, pak zalízáme do spacáků a upadáváme do kómatu. Spánkem bych to nazval.

*“Wake up! K2 is visible!”* slyšíme Muzaffara vzrušeně poskakovat kolem našich stanů. Vytrženi z nejhlubšího bezvědomí vykukujeme ze stanů a nestacíme žasnout.

Zapadající slunce vytváří spolu se zbytky mraků dokonalé zlaté kulisy doplňující již tak úžasné velikány vyrůstající ze širokého a plochého ledovce rozprostírajícího se všude kolem nás. Fotáky cvakají, oči se kochají a duše nestačí plesat.

Večer se účastníme páry nosičů, která byla neméně úžasná. Plechový kanystr od nafty a plastová bedna slouží jako bubny, 50 radostných nosičů plácajících rukama do rytmu písni tvoří kruh, v němž každou chvíli někdo jiný předvádí své taneční dovednosti. Ač bez alkoholu, drog či žen, všichni se výtečně baví. Když je však možnost vyzvat k tanci nějakou ženu, tj. Kátu, velice rádi toho využijí.



## 8.8. Concordia (rest day)

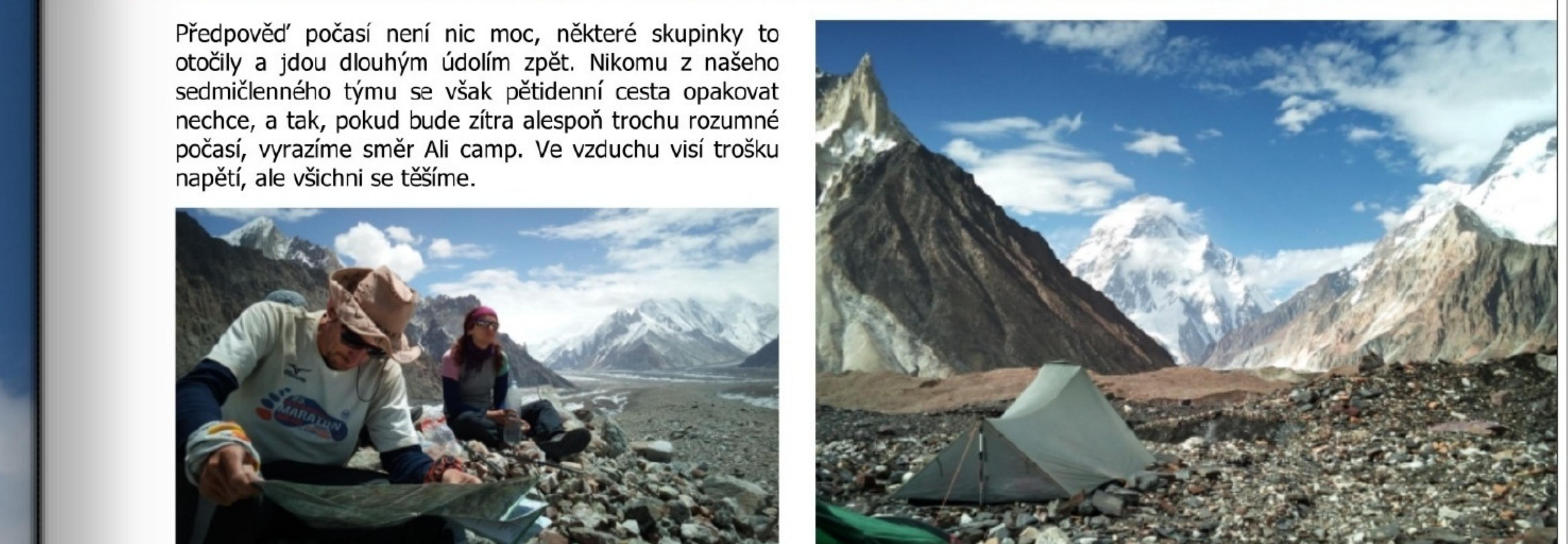
Pro uskutečnění původního plánu musíme dojít jeden den do Ali Campu, ve kterém bychom měli vstávat jen chvíli po půlnoci, abychom ještě ve tmě přešli vysoké sedlo Gondogoro La a v šest ráno, kdy se do východního sestupového svahu opře sluníčko a začne uvolňovat smrtonosné kamínky, bychom už měli být v bezpečí dole. Odtud to jsou asi ještě dva dny do Hushe. Představa, že bychom dnes ale pokračovali do Ali kempu a pak celou noc kráčeli do 5600 a hned zase dolů, se nikomu z naší unavené skupiny nepozdává. Vyrážíme tedy přes rozpraskaný ledovec směrem k base campu K2, odkud jde ta obří pyramida vidět v celé svojí kráse.

Broad Peak po našem levém boku pěkně vyrostl, my

však koukáme před sebe na tu královnu hor, pod jejímž vrcholem se neustále drží bílý mrak. Je zvláštní pocit končit svou cestu tam, kde pro horolezce teprve začíná opravdové dobrodružství. Na dobití vrcholu však nemá ani jeden z nás nejmenší pomyšlení.

Na protější straně se nám pořád v mracích schovává úplně bílá Chogolisa a my pádíme zpět do Concordie. Tento rest day jsme tedy strávili ve stylu šesti-hodinové chůze v náročném terénu a nadmořské výšce přes 4600. Upozornil nás na to i Muzaffar, který vylezl ze stanu a nějakou dobu nás už vyhlížel:

*„You know, rest day means something like that you should take a rest and not a full-day trip.“*



Předpověď počasí není nic moc, některé skupinky to otočily a jdou dlouhým údolím zpět. Nikomu z našeho sedmičlenného týmu se však pětidenní cesta opakovat nechce, a tak, pokud bude zítra alespoň trochu rozumné počasí, vyrazíme směr Ali camp. Ve vzduchu visí trošku napětí, ale všichni se těšíme.



## 9.8. Cesta zpět

Prší. Prší, prší a prší, celou noc jen prší. Bílé svahy v okolí značí, že od pěti kilometrů výš sněží. Zahřmělo. Bouřka? To snad ne... Zahřmělo znovu. Ne, nejsou to blesky, ale rachot od malých lavinek z čerstvého sněhu, který se každou chvíli uvolní a za hlasitého dunivého potlesku padajících kamenů, které bere s sebou, se valí dolů. Všude kam jen oko pohlédne, jsou jen mraky, mlha a dešť.

Tohle rozhodně není to správné počasí. Můžeme budouc, že se nebe hned umoudří, laviny rychle opadají a my budeme moci bezpečně přelézt sedlo na druhou stranu, nebo se otočíme a půjdeme zpět. Rozhodnutí padá překvapivě rychle, jelikož ta první možnost se nezdá ani Muzaffarovi. jdeme tam, odkud jsme přišli. Cestou se nám alespoň naskytají úžasné pohledy na kopce, kde bílý sníh kontrastuje s černými těžkými mraky. Nabíráme tempo a již skoro za svitu člověk dobíháme až do Urdukasu.





## 10.8. Cesta zpět pokračuje

Navzdory týdenní špatné předpovědi je ráno nebe naprostě vymetené od mraků. Měli jsme přeci jen pokračovat do Ali kempu a dát tomu ještě den šanci? Těžko říct. Ted' se nedá už nic dělat, valíme dál dolů, do Askole. Čekají nás ještě tři dny pochodu.

Muzaffar navrhl, že během jednoho dne navíc bychom se mohli kouknout na druhou stranu ledovce pod Trango Towers. Návrh rádi přijímáme, avšak po hodině strávené v sutí na rozeklaném ledovci, přičemž jsme se od skal na naší straně vzdálili jen nepatrný kousek, to vzdáváme. Vracíme se a po tradiční cestě jdeme do Payiu. Je to druhý den pochodu dolů, co jsme do kempu přišli skoro s človkama ve čtvrt na osm. Jedenáct hodin pochodu je v tomto náročném terénu opravdu dost, i když je to z kopce...

Ač unaveni, večer jdeme s Káťou opět na zábavu zpívajících nosičů. Jejich kruh dnes čítá určitě přes sto lidí a my jsme pro velký úspěch donuceni tancovat 2x. Nejvíce se místním líbila polka.

## 11.8. Stále směr Askole

Dnes máme odpočinkový den, tj. dáváme jen jednu etapu. Adam ráno nemohl najít čelovku – tu novou, co si koupil ve Skardu, protože tu první ztratil někde v letadlech. Říká, že mu ji někdo ukradl, když jsme spali pod širákem uprostřed kempu. Já si myslím, že si ji bud' sbalil, nebo zkrátka někam zahodil.

Při krátké pauze u řeky vzal Muzaffar kámen a hodil ho na druhou stranu. Rádi jsme se přidali a testovali naše dovednosti v hodu do dálky. Všechny kameny zde byly velké a kulaté, takže moc nelítily. Muzaffar však posléze sloupnul z kamene uschlé koňské lejno, rozmáchl se a hodil – „*Chacháá, koukněte, jak letí! A jak daleko!*“

Zároveň s námi schází do údolí i další skupiny turistů, kolem nichž pobíhají zástupy nosičů o koní. Kemp Jhola se po rozestavění mnoha stanů změnil k nepoznání. Rozbouřený potůček navíc strhl přístupový mostek a koryto tedy překonáváme skočmo.

Jako jediní turisti spíme opět pod širákem, okolní nosiči si už na nás zvykli. Adam čelovku nenašel, já si tu svoji dávám na noc k zídce, co mám za hlavou.

**Logika židlí:** Dokonce i při pochodu zpět nám neustále vrtá hlavou, jakým způsobem na treku funguje pohyb nosičů a věcí. Ne že by nebylo zajímavé pozorovat zástu-

py naložených nosičů, ale připadne nám to trošku nelogické. Oni zkrátka turistům nosí vše potřebné od jídla, přes stany, až po židle a stolečky. To dá samozřejmě rozum – takový unavený západní turista se vždy rád večer posadí a nají se jako normální člověk u stolu. Otázka je, zda-li potřebuje sedět každý večer na té úplně stejně židle. Jestli by třeba nebylo jednodušší tam ty židle natahat a turisty pak usazovat pokaždé na trošku jiné, leč stále stejně krásné plastové židle. Stejně tak na chlup stejně obrovské benzínové vařiče by se možná daly používat bez přemístování. Zkrátka vymyslet něco jako horské chaty, chápete? Prý to už někde vynalezli a sem to třeba taky časem přijde. Do té doby se však na ledovci Baltoro bude míjet nosič s nosíčem, oba na zádech ty stejně těžké plastové židle, jeden jde dolů, ten druhý nahoru. Vždy se usmějí, přátelsky se pozdraví a pokračují svou cestou.

O horských chatách jim však v hlavě během setkání neproběhne ani zmínka.





## 12.8. Opět v Askole

Poslední den našeho jedenáctidenního treku. Ráno jsem sbalil věci a uvědomil si, že jsem nepotkal člověku. Nepotkal jsem ji ani večer, ani další dny. Krádež se tu zdá nemožná, jenže na tábořišti určitě nezůstala. Zůstalo to záhadou. Výlet do Pákistánu si nicméně připsal na vrub další, již třetí, ztrátu člověky.

Známou cestou pádíme do Askole, poslední tři kilometry jsme se svezli na korbě jeepu. Jsme rádi, že jsme v tu. Dalo nám to zabrat. Ležíme na trávě, pereme nesku-tečně zaprášené oblečení a užíváme si pohody.



**Hádanka:** Opravte jedno slovo tak, aby věta byla správně:  
„V Pákistánu jsme si na náměstí zašli do krčmy hned vedle kostela a dali si tam pivo.“

## 13.8. Askole-Skardu

Z pod širáku nás ráno budí déšť, tak utíkáme rychle pod stříšku, kde máme více než hodinu času do odjezdu. Dlouhou chvíli si krátíme tradičně filtrováním vody. Najednou se ozve: „Rychle, rychle! Naložte batohy do jeepu!“ – asi vyrážíme. Naházeli jsme je tam jen tak hala-bala a pak 30 minut opět jen čekali, nic se nedělo. Přiběhl řidič: „Honem, do auta, vyjíždíme!“ Ještě dříve, než jsme však stačili otevřít dveře, on stihl vypnout motor a opět jsme čekali. Na co? Asi na nic. Ale čekali jsme v hodně rychlém tempu.

Po pár hodinách ranního lelkování konečně opouštíme v koloně pěti jeepů tuhle zapadlou vesničku. Cesta je poznamenaná dešti a tak je nutno ji na některých místech opravit. To je provedeno zpravidla odkopáváním či odhadzováním kamenů, v případě horšího stavu byl použit i krumpáč. V jedné zatáčce zapadl první z jeepů do brodu a po dalších pár kilometrech dokonce úplně chybí kus cesty. „Jak jakože chybí?“ - nechápeme. Nicméně jsme naložili batohy na záda, rozloučili jsme se s řidičem a za zatáčkou se nám situace vyjasnila. Zhruba tři sta výškových metrů svahu o šířce bezmála dvou set metrů zkrátka zmizel v řece a s ním i cesta. Opatrně překonáváme sypké suťovisko a nasedáme do jeepů čekajících na jeho druhé straně.



*„Za jak dlouho opraví takovouhle cestu?“* ptám se Muzaffara.

*„Tipuji maximálně týden – mají tam uvězněné jeepy, tak musí spěchat.“*

*„Týden? A to zvládnou jak?“* – nejde nám do hlavy.

*„Zkrátka vezmou lopaty a kopou a kopou, dokud se ten svah sype. Až se sypat přestane, tak je cesta hotová.“*

OK, jsem rád, že ted’ už jedeme po asfaltu.

Ve Skardu se ubytováváme v hotelu Continental Skardu Hotel, jehož majitel nám již dříve dal vizitku a slíbil cenu 2.000 rupíí pro všechny za noc – tak jsme si to alespoň myslíli. Jenže – vizitky jsme popletli a namísto do nějakého zapadlého guesthousu jsme zamířili přímo do tohoto luxusního hotelu. Muzaffar o tom však nevěděl a tak nám tu cenu domluvil i zde. Paráda.

Večer zde dáváme ve všech sedmi společnou večeři (kuře s rýží a čapáty na devět způsobů) a vzpomínáme na uplynulé dny. Jakožto malý dárek jsme všem třem z našeho doprovodu dali pohled z Prahy, na jehož zadní stranu jsme nakreslili obrázek naší expedice se vsemi detaily včetně Muzaffarova deštníku, Honzových brýlí, Adamových bot či velkých batohů na nosících. Právě především těm dvěma se při prohlížení obrázků krásně rozzářily oči.



## 14.8. Independance day

Všude v ulicích vlají Pákistánské vlajky, po ulicích chodí oddíly stejně oblečených školáků a vůbec celé Skardu hodně ožilo. Pákistán dnes slaví svátek nezávislosti na subkontinentu jménem Hindustán, nebo-li Indii. Tohle jméno však očividně některí dost neradi vyslovují. Na místním stadionu se dnes pořádá velký zápas v pólou. My bohužel nemáme tušení kdy to vypukne a tak se metodou „stojím a bezradně koukám okolo“ snažíme najít někoho relevantního, kdo nám poradí. Nekecám, ale po minutě u nás vážně zastavil pán na motorce: „*Začíná tc ve čtyři, pak mi zavolejte, vezmu vás na tribunu.*“ dal nám číslo a odjel. Výřízeno.

Honza s Adamem si v mezičase nechali u obuvníka na ulici spravit botasky a za poctivou práci na obou párech zaplatili 500 rupíí (85 Kč). Dále jsme se pokusili vybrat peníze – zkoušíme 3 karty a asi 10 bankomatů. Jeden z nich mi kartu sežral a nevrátil – prý se máme stavit zítra, až nebude svátek a banka otevře. Alespoň jsme si vedle u pána (vedle Summit Bank), co nám pomohl s telefonáty, dali v restauraci tradičně čapáty, kuře s rýží a du-chai, vše za 400 rupíí. Tento podnik lze určitě, oproti vedlejší bance, doporučit.

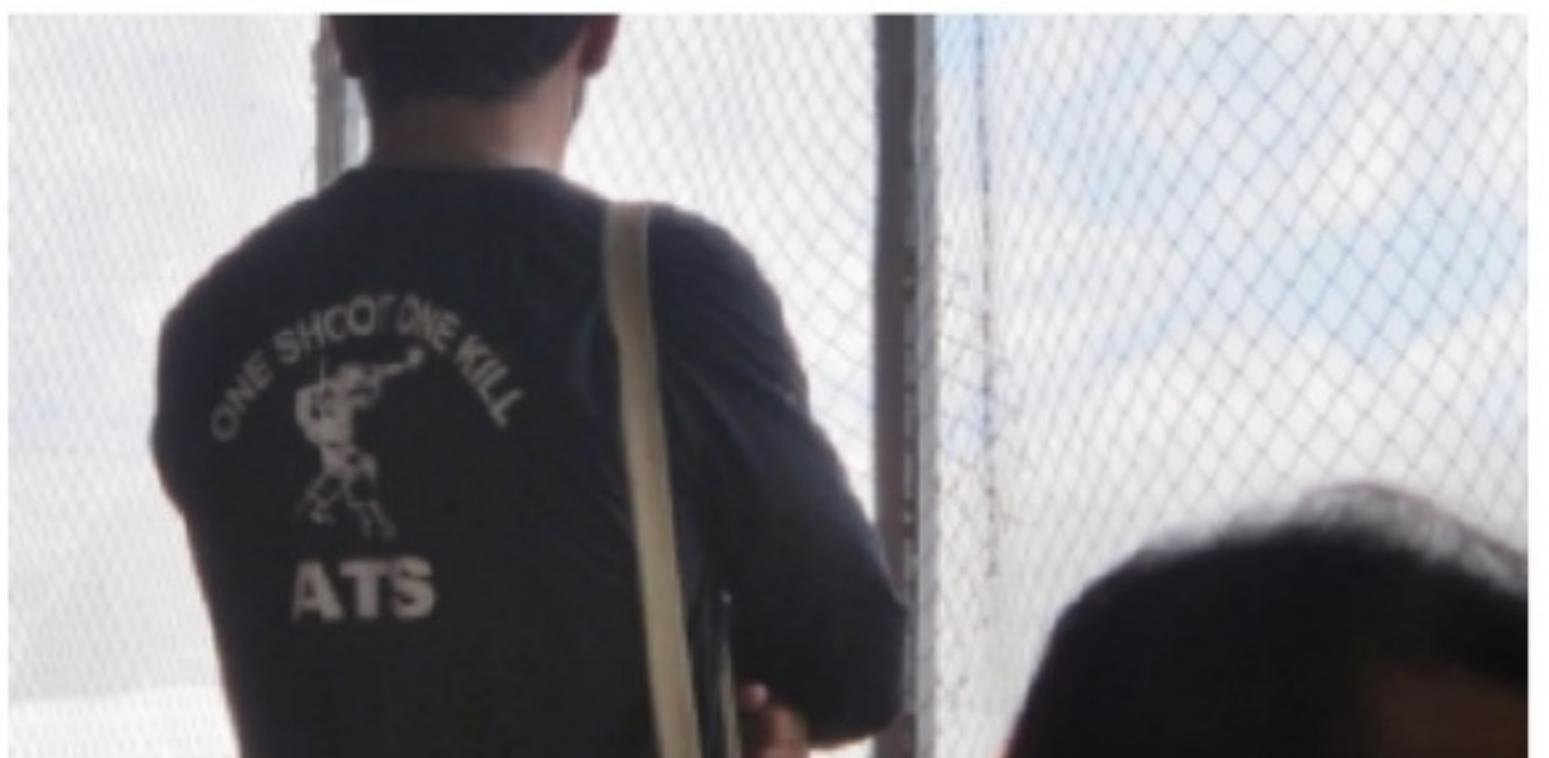
Vyrážíme na zápas. Telefon zafungoval, pán si pro nás došel a jak slíbil, vzal nás na VIP tribunu. Ta se oproti betonovým, na nichž se mačká prostý pákistánský lid,

vyznačovala pohodlnými sedačkami a síti, která nás chráníla od ran špatně mířeným dřevěným míčkem. Sedíme hned ve druhé řadě a před námi už jen místní papalášové, které sem po jednom vozí černé jeepy. Z těch vždy vystoupí nejdříve policista se samopalem a pak bíle oděná velmi důležitá osoba. I na samotné tribuně pak na naši bezpečnost dohlíží asi 10 policistů s kalašnikovy, z nichž má většina na zádech nápis „No fear“, popřípadě trochu důraznější „One shot, one kill“. Na křeslech vedle nás sedí Muhammad Ali Satpara – horolezec, jenž v Pákistánu vylezl všechny osmitisícovky a Nangu Parbat pro jistotu i v zimě. Honza pak poskytl místnímu novináři rozhovor typu: „*Tak, ok, už můžete mluvit.*“ „*Aha, tak jo. A co mám jako říkat? No dobrá: Cestujeme po Pákistánu, příroda krásná, lidi jsou tu fajn...*“

Samotný zápas pak začal vhozením míčku na hrací plochu a silným dupotem koní, kteří se za ním hnali se svými hráči na hřbetech. Čekali jsme, že pákistánské publikum bude silně fandit, namísto toho však při zahájení zmlklo a rozhlucelo se opět až při přestávce. Vyhrálo Skardu. Nevím ale nad kým.



*Kdyby byli takoví chlapci s kalašnikovy u nás na fotbale, to by byli fanoušci hned klidnější. V tričku „One shot, one kill“ by se na tebe jen koukl a ty bys tu dýmovnici hned v pivu uhasil. A poté ještě upil, že jako vůbec nic.*



## 15.8. Kachura Lakes

Jakožto ukončení celé výpravy na ledovec Baltoro jsme s Muzaffarem a Honzou zavítali jetětě do turistického centra Skardu. Vyplnili jsme tam dotazník o tom, jak se nám líbilo v horách, co říkáme na čistotu v kempech a na množství záchodů. Zvlášť na záchody byl v dotazníku kladen značný důraz. No, mohli by nějaké přidat. Nebo je alespoň začít používat. Po krátké diskuzi s tamním šéfem jsme se rozloučili s Muzaffarem a vyrazili směrem do údolí Hunzy.

Zatím jen do Kachury, kde jsou jezera a je to skoro po cestě.

Hlavní (spodní) jezero Shangrila Lake je očividně čistě masnácký turistický resort obehnáný ostnatým drátem, kam vybírají vstupné, aby si člověk mohl prohlédnout posekané trávníky a altánky v čínském stylu, na které zde všude visí reklamy. To vrchní je naopak dost punkové, koupeme se tam, dáváme večeři (kuře s rýží a čapáty) a je nám fajn. Chybí tu pivo.



## 16.8. Gilgit

Na hlavní cestě nás v devět ráno nabírá dohodnutý autobus ve směru Gilgit. Jedná se o dost malý transporter Toyota Hyace, do kterého se jim však povedlo napcat pět řad sedaček, přičemž na každou se mají vlézt čtyři lidé. Tímto dokázali zvednout kapacitu malinkého vozítka na neuvěřitelných 19 lidí. Další cestující se věší na zadní žebřík a sedají na střechu. Cesta je dost šílená, asfalt nikde, samé zatačky, svodidla chybí a 300m pod námi obrovské peřeje rozbouřeného Indu. Postupně zjišťujeme, že místa vně vozu jsou možná daleko bezpečnejší, jelikož v případě pádu do propasti je možné vozidlo velice rychle opustit. Ve svahu pod cestou jsme nicméně za celou cestu viděli pouze jeden kamion, takže jsme klidní. 170 kilometrů překonáváme během osmi hodin zmáčknutí ve čtyřech na zadní sedačce jak sardinky. Zkrátka jedna z těch šílenějších cest. Co je však nutno podotknout – bylo to levné!

V Gilgitu přespáváme v guest housu hned vedle nádraží. Konečně se nám podařilo vybrat peníze z bankomatu a tak si dáváme pizzu. K té italské to má sice dost daleko, ale je to kulatý. Nahoře je salám a sýr, my máme hlad, takže za mě OK.



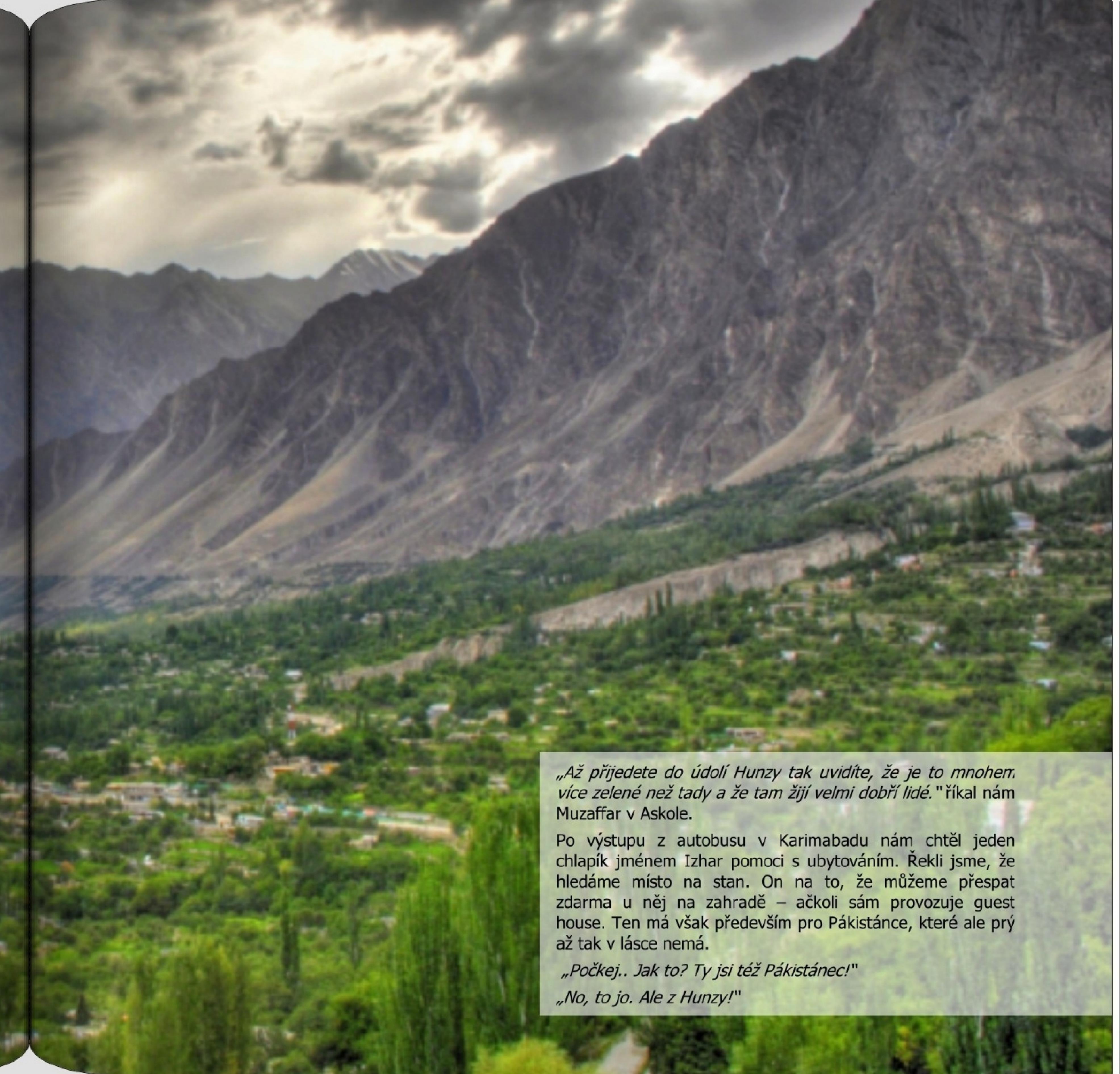
## 17.8. Gilgit - Hunza

Dnes se chceme co nejrychleji přesunout do Karimabadu, kde pak vymyslíme další plán. Vstáváme tedy brzy, jdeme na autobusové nádraží, kupujeme jízdenky a nastupujeme do stísněného prostoru „maršrutky“. Pak se však dlouho vůbec nic neděje. Čekáme totiž na další cestující, aby se naplnila kapacita a autobus mohl vyjet. Očividně zde však není mnoho lidí, kteří by do údolí Hunzy chtěli a tak čekáme 3 hodiny. Samotná cesta pak trvala jen hodinu a půl... Alespoň si při čekání dáváme mangový koktejl.



Ač nezaostřená, tak jistě velmi výmluvná fotka z cesty po KKH.





„Až přijedete do údolí Hunzy tak uvidíte, že je to mnohem více zelené než tady a že tam žijí velmi dobrí lidé.“ říkal nám Muzaffar v Askole.

Po výstupu z autobusu v Karimabadu nám chtěl jeden chlapík jménem Izhar pomoci s ubytováním. Řekli jsme, že hledáme místo na stan. On na to, že můžeme přespat zdarma u něj na zahradě – ačkoli sám provozuje guest house. Ten má však především pro Pákistánce, které ale prý až tak v lásce nemá.

„Počkej.. Jak to? Ty jsi též Pákistánec!“  
„No, to jo. Ale z Hunzy!“



Ještě včera to vypadalo, že poslední týden v Pákistánu strávíme jen sháněním peněz, jízdou v autobusu či čekáním na ni. Dnešek je však již mnohem optimističtější. Izhar nás vzal na prohlídku města, přičemž první zastávkou byla pevnost nad městem jménem Baltit Fort. Za průvodce jsme sice zaplatili 800 rupií/os, ale prohlídka a výhledy na zelené údolí byly parádní. V jedné místnosti byly portréty princů a králů a ten poslední mi připomněl jednoho z papalášů, co seděli před námi v první řadě na pólu ve Skardu. A taky že jo! Byl to nějaký guvernér Gilgit-Baltistánu.

Po prohlídce jsme se prošli úzkými a oproti Skardu celkem čistými uličkami města. Co nás okamžitě bylo do očí byly všudypřítomné ženy, z nichž některé na hlavách neměly dokonce ani šátky. „*V Hunze jsou ženy rovny mužům a pracují i ve všech zaměstnáních. Normálně jim dáváme vzdělání, aby měly taky svůj vlastní názor.*“ informoval nás Izhar.

V restauraci „Hidden Paradise“ jsme si na večeři objednali dle doporučení několik různých jídel a ani jedno z nich nebylo kuře s rýží! Výborná změna. Poté jsme navštívili „Café de Hunza“, kde nám normálně dali první nerozpustnou kávu v Pákistánu, což byl zážitek především pro Kátu a Honzu. Když nám pak večer strejda Izhara slíbil pálenku z hroznů, tj. grapu, nebo-li čaču, byli jsme o jiné mentalitě lidí v tomto údolí již naprostě utvrzeni a začínalo se nám tu velice líbit.

„*A jak je to vlastně s tím pitím, když jste muslimové?*“ vyzvídám od strejdy (který mimochodem zná Muzaffara a též dělá guida).

„*Jó, ono to je napsáno v knize (Korán), že by muslim neměl pít alkohol, ale tady v údolí Hunzy to je celkem*



*tradiční pití.*“ odpověděl s úsměvem na rtech.

V Pákistánu přitom pro všechny muslimy platí úplná prohibice a alkohol lze legálně koupit jen v některých vybraných hotelích. Bohužel nikdo nepochopil naši vysokou potřebu tento nápoj ochutnat a tak z toho nakonec sešlo.

## 18.8. Hunza - Hopar

Plán, jenž se nám na pákistánské poměry povedl zorganizovat neuvěřitelně rychle: Čtyři dny strávíme na horách s výchozím místem v Hoparu, koukneme se na nejvyšše položené alpské jezero v Pákistánu jménem Rush Lake a ve středu brzy ráno vezmeme taxíka, co nás ještě ten samý den zaveze až ke Kashifovi do Abbottábádu.

I když počasí není zrovna příznivé (opravdu dost prší), vyrážíme. Cestou do Hoparu jsme píchli kolo. Bylo to zrovna v místě, kde nad námi byly blátilé svahy, kterým déšť zrovna nepřidával na stabilitě, a tak řidič jel asi půl kilometru s defektem. Hever sice nebyl, ale auto jsme v pěti lidech nadzvedli, nápravu podložili kameny a kolo úspěšně vyměnili.

Horská vesnička Hopar položená vysoko v horách skoro ve třech tisících tvoří výchozí bod pro treky k sedmitisícovkám Diran a Golden Peak (Spuntik), jejichž basecampy jsou odtud dostupné během 1-2 dnů. Přímo pod vesničkou je stejnojmenný ledovec, ke kterému je jednoduchý přístup a tak činší i západní turisté začínají tohle kouzelné místo postupně objevovat.





Na trek potřebujeme opět guida, kterého se nám po příjezdu daří sehnat asi během deseti minut. Během našeho obědu se sbalil a vyrazili jsme na čtyř-denní trek vedoucí přes dva ledovce až do výšky přes 5000. Jiný kraj, jiný mrav.

Po překonání ledovce Hopar jsme se dostali do malého údolíčka hned vedle ledovce Barpu, kde se nám otevřel úplně nový svět. Na zemi byla místo prachu a štěrků svěží zelená tráva, rostly zde stromy a kolem zurčícího potůčku se pásly krávy. Bylo zde zkrátka vše, co nám na ledovci Baltoro chybělo. Pouze výhledy zde díky chybě-

jícím osmitisícovkám nebyly tak dokonalé. Holt jsme se museli smířit jen s párem (asi pěti) sedmičkama. Večer připravujeme dřevo na ohýnek, ale přišla bouřka. Guide se zajímal, zda-li jsou naše stany nepromokavé. Řekli jsme, že ano. On se s příchodem deště schoval do jeskyně pod balvanem. Žádný stan s sebou totiž neměl.

Při přezení valu, jenž odděluje ledovec od zeleného údolí, se nám naskytl úžasný pohled na dva značně rozdílné světy. Napravo se rozprostírá krásné zelené údolí plné života, nalevo pak též krásný, ale již o něco méně životodárný ledovec Barpu.





## 19.8. Rush Lake

Převýšení 850 metrů na 1.5 kilometru. Tak by šlo charakterizovat dnešní dopoledne. Při výstupu se těšíme z výhledů na okolní krajinu, které jsou s každým krokem lepší a lepší. Nahoře je travnatý hřeben připomínající Rumunsko či jiné krajiny. Zde jsme však ve výše přes 4000 metrů a kromě množství ještěrek, krav a ovcí se zde konečně pase i stádo jaků. Dáváme si pauzu a nás trošku střídmejší oběd Adam komentoval:

*„To je ako taký cigánsky hemenex. Bez vajíčka, bez slaniny, len tak s chlebíkom.“*



Jezero Rush Lake (~4600) vypadá v této krajině jako úplně klasické pleso. Když jsme ale večer s Adamem vyběhli na přilehlý kopec, naskytly se nám dost netradiční výhledy na ledovce a okolní velyhory. V noci mrzne, my jsme zachumlaní v péřácích a guide je společně s kopáči drahokamů schovaný pod plachtou zakrývající kamenné základy.

Honzova poznámka: „Nejít manu – fakt mi po ní není dobré!!!“





## 20.8. Rush Peak

S východem slunce „vybíháme“ bez batohů ne nedaleký Rush Peak. GPS nám ukazuje 5073 m.n.m., což je pro Kátu a Honzu nový výškový rekord. Počasí nám přeje a tak krom okolních sedmitisícovek (šestitisícovky zde nemá ani cenu zmínovat) vidíme v dálí i 150km vzdálenou K2. Kocháme se okolními ledovci a nechce se nám dolů.

Po sbalení stanů podnikáme šílený sestup, kde na 2.3km klesáme 1100 metrů, což je průměrný sklon skoro 30°, většina z toho je však i přes 45°. Pěšinka tu naštěstí je, súťovisko žádné, takže pohoda. Za odměnu pak přecházíme napříč ledovcem, jehož okraje jsou sice jen štěrk a špinavý led, ale hlavní středová část utváří krásnou bílou krajinu s hromadou potůčků a ledových údolí. Protější okraj ledovce je dost rozpraskaný a tak



tam trošku bloudíme mezi trhlinami. Našemu guidovi se to povedlo jako prvnímu a tak na nás z dálky asi 100 metrů přes trhliny zamával, že to jde a že to určitě dáme taky. Část cesty pak vede přímo ve skále, kde je jen úzká pěšinka vyskládaná z kamenů. Táboříme u salaše obklopené nádhernými zelenými plácky připomínající golfové hřiště. Večer sledujeme, jak se Spantik (též Golden peak) barví se západem slunce do zlatova. Už teď jde říci, že tento trek je jeden z nejhezčích, které jsem kdy šel.



Rush Peak, 5073 m.n.m.





## 21.8. Hopar - Karimabad

Po pěšince a přes ledovec sbíháme zpět do Hoparu, kde si dáváme namísto tak vytouženého piva jenom kolu. Jeep nás pak zavezl zpět do Karimabadu k Izharovi, kde plánujeme další postup. Vypadá to, že se zde alespoň ještě jeden den zdržíme a teprve ve čtvrtek se pokusíme o přesun do Abbottábádu. Večer si dáváme šašlik, který je zde v Pákistánu i Indii podáván jako maso na talíři

s omáčkou, nikoli na špejli, jak to známe z východní Evropy.

Kromě šašliku jsme si zajeli do Aliabádu a koupili si tam tradiční pákistánský úbor zvaný „shalwar kameez“ za 1.500 rupií připomínající pyžamo. Vypadáme jako kdybychom se chystali do postele. Místní nás však přesvědčují, že nám to konečně opravdu sekne a pořád se nám smějí.



## 22.8. Svátek oběti

Ačkoli jsme se ke Kashifovi chtěli přesunout již dnes, nevyšlo nám to z důvodu muslimského svátku *Eid al-Adha*, aneb svátku oběti. Z toho stejného důvodu se nám opět nepodařilo sehnat ani pálenku...

Muslimové dnes, jakožto vzpomínce na Abrahama a jeho syna Izáka, namísto kterého Abraham nakonec podřízl beránka, obětuji zvířata (výhradně samce) a maso pak dělí rovným dílem mezi všechny obyvatele vesnice.

S rozsáhlou rodinou jsme sedli do obýváku, dali si čapáty s máslem, místní se následně pomodlili, beránek čekající venku na popravu dostal kolem krku kytičky a vyrazili jsme na obětní místo - travnatý plácek mezi domky. Obětní rituál by se dal nazvat jedním slovem – jatka. Dohromady 22 zvířat zahrnujíce berany, kozly a býky zde stálo frontu na to, aby jim po byl přečtení obětní písni podříznut krk, krev, kterou muslimové nekonzumují,



SMS od vyděšených rodičů: „To oblečení jste si museli nebo chtěli koupit?“

Adam: „Tak museli, lebo to naše neskutočne smrdelo.“

vypuštěna do jedné z pěti vykopaných jam, kůže stažena a maso zpracováno. Je zvláštní pozorovat, jak se zvířata určena k porážce beze strachu pasou, zatímco jen o pár metrů vedle ty ostatní postupně vypouští duši. Všude mezi tím se navíc motají malé děti a se zájmem pozorují dění kolem sebe.



### Jak se domlouvá doprava v Pákistánu:

„Ve středu se vám do Abbottábádu pojede těžko - jsou svátky a nikomu se nebude chtít.“

„My ale vážně chceme ve středu, teoreticky bychom mohli i v úterý.“

„No, uvidíme, co se dá dělat.“

Nakonec nám byl přeci jen domluven pán, co by jel i ve středu, jenže namísto domluvených 12.000 rupířů po nás pak chtěl 25.000 a to navíc v malém jeepu.

„Žádný problém, seženeme někoho jiného, řidičů je zde hromada.“

„A pojedou i ve středu, když máte ten svátek?“

„Aha, to asi ne.... A proč nejedete ve čtvrtku?“

Achjo... „Protože jsme chtěli být ve středu večer v Abbottábádu.“

Nakonec jedeme opravdu ve čtvrtku a to za 18.000.



## 23.8. Hunza - Abbottábád

Karakoram Highway (KKH), aneb „life-changing experience“.

Ano, o KKH jsme už slyšeli hodně, ale naštěstí do ní PK armáda investovala dost peněz a tak z ní byla před pěti lety většina opravena. Na těchto vzácných místech je asfalt, svodidla a dokonce i bílé čáry. Z těch si však pákistánští řidiči nedělají těžkou hlavu – i proto pak naše cesta asi dopadla tak, jak dopadla.

Přesun jsme započali již v pět ráno a cesta příjemně utíká. Ještě před 40 lety, dříve, než byla KKH postavena, to trvalo z Aliabádu do Gilgitu tři dny. Dnes během hodinové jízdy sledujeme zbytky hedvábné stezky šíleně zařezané do drolících se skalnatých svahů. Nutno zde podotknout, že tenhle hrozivý terén dává dost zabrat i nové cestě – sítě zachycující padající štěrk jsou místy zcela naplněny a my díky tomu kličkujeme mezi kameny popadanými na cestu.

Měli jsme štěstí na dobré počasí a tak kus za soutokem řeky Indus a Gilgit, kde se setkávají 3 největší pohoří světa (Himaláj, Karákoram a Hindúkuš), na nás vykoukla nádherná Nanga Parbat. Kocháme se krásou její Diamírské stěny a děláme společné foto.

Oblast kolem města Chilas je známá i v rámci Pákistánu kvůli Talibáncům, kteří zde žijí a čas od času se zde stane nějaký incident ve smyslu ostřelování osobních aut a podobně. Jak se k Chilas přibližujeme, okolní Pákistánenci nosí čím dál delší vousy a přibývá zde i ozbrojených vojáků včetně obrněných jeepů s kulomety na střeše. Na křižovatce Gilgit-Chilas-Babusar Pass ležící ve výšce pouhých jedenáct set metrů nad mořem naštěstí odbočujeme směrem na horský průsmyk Babusar, který má přes 4000 metrů. I zde však kvůli potenciálnímu nebezpečí navíc přidělují turistům do auta eskortu, tj. policajta se samopalem.

Serpentyne do sedla jsou opravdu šílené – přeci jen stoupáme 3000 metrů na pouhých 40 kilometrech. S přibývající výškou se zadýchávají nejen lidé, ale i auta: Zařadit jedničku, pořádně to rozjet, hodit tam dvojkou, v zatačkách rozhodně neztrácat rychlosť a pak kličkovat



po silnici zleva doprava, aby ten kopec nebyl tak prudký. Když rychlosť dojde, dát tam znova jedničku, rozjet to a tak stále dokola. Pohled na auta i motorky táhnoucí se líně do kopce je opravdu velmi vtipný.

Nahoře testujeme množství kyslíku tím, že s Adamem dáváme 50 kliků. Bylo to v pohodě, ale asi minutu poté začaly svaly silně ochabovat a oba dva jsme se pořádně zadýchali.

Cestou dolů zastavujeme u zbytků postupně tájícího sněhu a pozorujeme, jak se na něm jako mravenci hemží asi deset Pákistánců. Mají tam krumpáče, lopaty a bedýnky, odkopávají kusy sněhu, nosí si je pryč a nakládají je na vozíky nebo i přímo do aut. Jedná se zkrátka o velmi levnou formu chlazení, ale vypadá to neskutečně vtipně.

Při sjezdu kličkujeme mezi všudypřítomnými závaly a stejně jako ostatní auta se vždy na tu svojí stranu vracíme na poslední chvíli. Řidič při předjíždění do zataček troubí a věří, že protijedoucí auto tam buď není, nebo uhne. Tento způsob velmi dobře vychází. Většinou.

Zatačka – auto v protisměru na naší straně – brzda a úhyb – obě auta však na stejnou stranu – BUM! Všichni jsme naštěstí v pohodě, protijedoucí jeep má jen pomačkanou masku, ale čumák našeho auta je pěkně sešrotovaný. Kolem se seběhlo tak 30 lidí a všichni s velkým zápalem řeší vzniklou situaci.



Na vině je dle nás jednoznačně řidič protějšího auta, jenže je to místní policajt a tak má ve sporu jednoznačně navrch. Jelikož nikdo nemluví anglicky, tak naši výpověď překládá guide z Baltora jménem Murtaza, který tudy zrovna jede pro klienty do Islámábádu a dokonce zná i Muzaffara.

Poničenou Toyotu jsme dali do vleku a jeli na nedalekou policejní stanici do Naranu jeepem. Tam jsme tři hodiny čekali, abychom při výslechu mohli podpořit našeho řidiče, ale žádný z policajtů očividně neměl o naši verzi příliš zájem. Holt policajt má pravdu i před západními turisty.

Na další cestu nám bylo domluveno malinké krabicoidní Suzuki s lavičkami naproti sobě. Jeho řidič si v něm šíkovně zamkl klíče a tak ho pak několik minut odemykal drátkem. Za stmívání jsme vyrazili do Abbottábádu, čímž začalo to pravé pákistánské silniční peklo. Snad všichni řidiči které jsme potkali by měli odevzdát řidičák. Šílená jízda ve tmě připomínající rallye, při níž brzda střídá plyn, zatáčka střídá zatáčku, auta se za neustálého troubení se zapnutými dálkovými světly vyhýbají do protisměru častým zásypům a díram v rozbité cestě a my se v tom zmatku řítíme tmou vstříc Kashifovi. Inshalláh (dá-li Bůh).

Honzova poznámka: „Do Abbottábádu přijíždíme už za tmy. Jezdí tu jak HOVADA!“

Adamův komentář: „Po výstupe z maršrutky bud' môžeš pobozkať zem, alebo sa pozvracať. Záleží na tvojom náboženskom vyznaní.“



Kashif nás se svým otcem přivítal ve velikém domě, kde každý z pokojů má svou koupelnu, ve níž byl pokaždé klasický i turecký záchod. Tomu tureckému zde v Pákistánu říkají indický. Celý večer nám povídali, jak vypadáme unaveně, ale spát nás pustili až po večeři kolem půl třetí.

## 24.8. Abbottábád

V devět ráno se jdu podívat dolů – všichni spí. V 10 začínají vstávat první ranní ptáčata: „Dáme snídaně a já vám pak všechno ukážu! Abbottábád je úžasný, mnohem hezčí, než celý zbytek Pákistánu! A ta krajina kolem... Však za chvíli uvidíte!“ slibuje rozzářený Kashif.

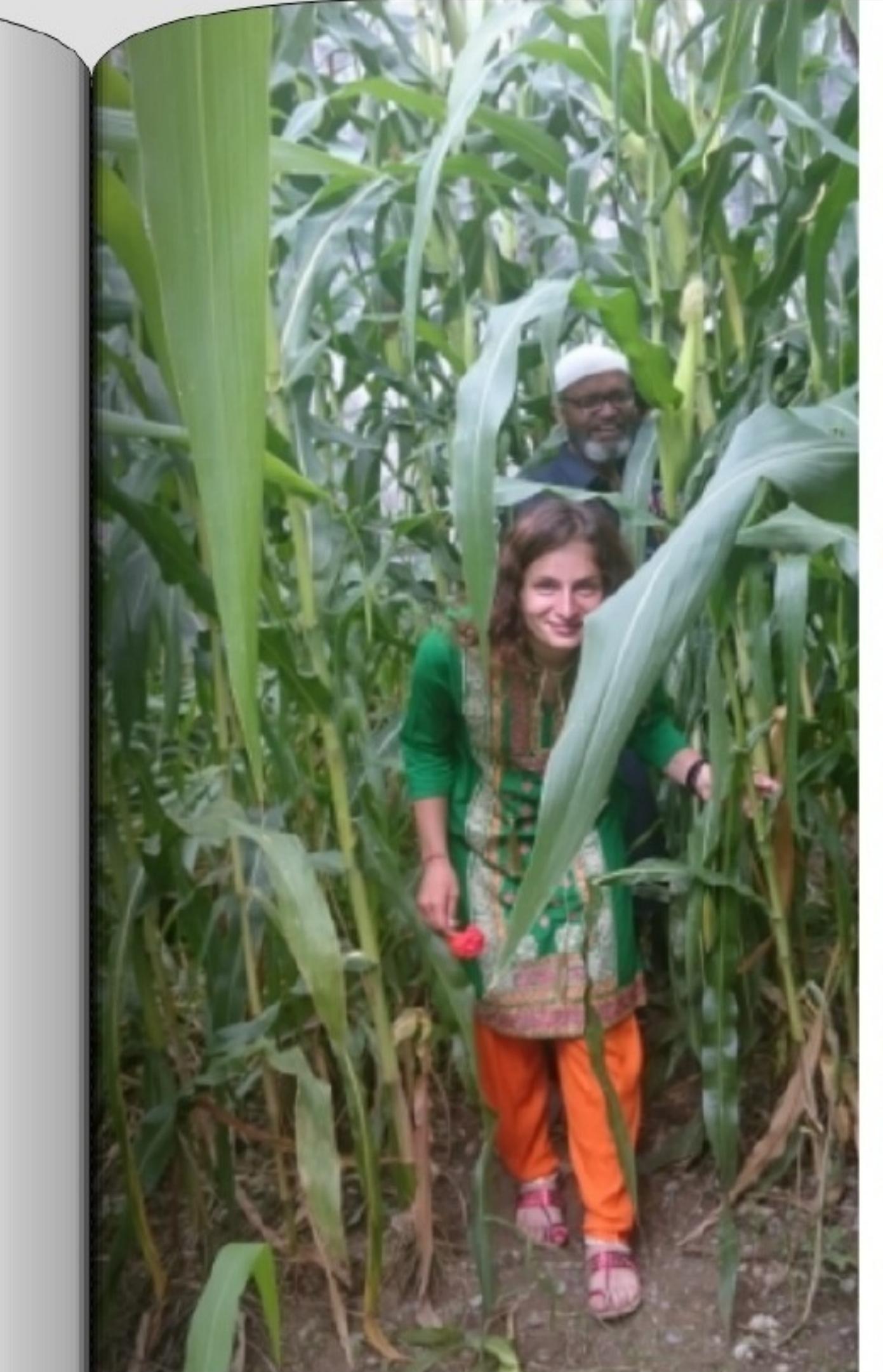
Zde je nutno poznamenat, že snídaně byla opravdu výborná. Na stůl nicméně přišla až o půl jedné. Do té doby jsem od Kashifa vyzvídal, co si myslí o operaci, při níž Američané údajně zabili slavného teroristu Usamu bin Ládina pár kilometrů odtud. Místní říkají, že to bylo jen vykonstruované divadlo, americkou helikoptéru sestrelila pákistánská armáda a obrněné jeypy na místo jen přijeli a hned zase odjeli. Skutečnou pravdu se normální smrtelník asi nedozví (nebo dozví, ale neví o tom).

První zastávka, kam nás Kashif vzal, byla vtipná lanovka, která nevedla na kopec, ale do údolí. Tam je prý krásné piknikové místo - hned vedle potůčku! No, nevím, co si Kashif myslí, že jsme celý měsíc v Pákistánu prováděli a viděli, ale nutno uznat, že oproti horám to tu alespoň bylo všechno svěží a zelené a lanovka byla též super.

Dalším cílem byla turistická pouta na místě Harnoi Point. Bylo zajímavé pozorovat oblečené kluky jezdící po tobogánech, lidi na postelích ve vodě mácejíce si nohy, výrobky z korálků pro děti ve tvaru kalašnikovů či střelbu ze vzduchovky na terč, za kterým běžně chodí lidi. Dali jsme si kukuřici.

Kashif: „No a jak se cítíte takhle dlouho bez alkoholu? Vaše tělo je zrelaxované, super pocit, ne?“

Hluboce jsme se zamysleli, podívali se do nitra naší duše i tělesných útrob a jednoznačně se shodli na odpovědi: „Hmm, ani ne. Prostě nám chybí pivo.“



## 25.8. Islámábád

Celý večer jsme vysvětlovali Kashifovi, že jeho máma nám vaří vskutku výborná jídla, ale poslední den v Pákistánu bychom rádi ještě něco viděli. I tak nás neustále uháněl, abychom zůstali na oběd. Ehm, když snídají v poledne, v kolik asi obědvají? Snažíme se tedy vypadnout co nejdříve, povedlo se nám to již v před jednou odpoledne. Doprava je opět šílená, alespoň sedíme v klimatizovaném autobuse. Bohužel v něm sedíme 4 hodiny.

V Rawalpindi jsme měli přesednout na taxi do Islámábádu, ale Kashif nám domluvil auto i s řidičem. No, aby bylo jasno: Na nádraží nás čekali 3 různí řidiči, kteří se navzájem ani vůbec neznali. Později se vysvětlilo, že nám všechny opravdu domluvil Kashif. Jeden byl jeho kamarád, co nás měl provést po městě. Druhý byl taxikář, co nám měl pomoci odvézt batohy ke kamarádovi domu a třetí byl Irfan, kterého jsme potkali na Kachura Lakes a na kterého jsme dali Kashifovi kontakt. On nám bohužel neřekl, že tam na nás bude též čekat.



Taxikáře jsme poslali domů a ve dvou autech jsme se vydali objízdit „památky“ Islámábádu: mešita Faisal, Pákistánský monument, poštu na poslání pohledů (jeden stál opravdu 40 rupií), nákupní centrum na nákup triček a kávy pro závisláky.

Na letišti všechny mateme svými obleky. Předeším na mě často mluví urdsky a myslí si, že jsem Paštun z Kvety. Jinak jde na nich vidět, že mají ohromnou radost z toho, že se nám tu líbilo a že nosíme pákistánské oblečení. Na letišti jsme potkali Edjhara, bráchu Izhara z Hunzy, který se vrací na jih do Karachi. Inu, Pákistán je malý.

## 26.8. Dubai

Je mnoho lidí, kteří si plní své sny letem do Dubaje. Když už tam přestupujeme, proč bychom se tam též neporozhlídlí, žejo? Stačilo nám jen pár hodin, abychom se shodli, že na běžnou návštěvu to zatím bylo nejhorší město ze všech.

Na letišti nás přivítalo slunce, jenž přes silný opar vypadalo jako měsíc. Tepla však stále dokázalo produkovat více než dostatek. Venku je přes 40°C a člověk se tak na ulici okamžitě zpotí načež ho zmrazí všudypřítomná klimatizace. Všechno je tu daleko, chodit nemá smysl. Koukli jsme se na luxusní hotel Burj al Arab a zašli k moři na přilehlé pláži. Ve vodě se koupat skoro nedá, pác má 35°C a my z ní vylezli ještě více zpocení, než jak jsme tam vlezli. Aneb do termálních lázní byste taky nešli za parného letního dne. U největšího obchodního centra jsme se pod nejvyšší budovou světa koukli na největší fontánovou show. Ta byla alespoň opravdu pěkná.

Vyzvedli jsme si uschované batohy na terminálu 1 a hle – na terminál 2 se v noci lze dostat pouze taxíkem. Příšerný...

Večer jsme v Praze po příletu zašli s kamarády do Mrtvé Ryby, objednali si tam nefiltr a oblečení stále ještě do "shalwaar kameezu" ho přefiltrovali.



## Epilog

Nejvyšší bod, který jsme v oblasti osmitisícových hor navštívili byl Rush Peak položený 5073 m.n.m. To je každopádně slušná výška, ale pořád o 3,5 kilometru nižší než K2! O něco výše jsme zamýšleli vystoupit při treku po ledovci Baltoro, ale přechod sedla Gondogoro La se nám kvůli nepřízní počasí bohužel nevydařil. Na druhou stranu jsme si ten vcelku náročný pochod do nitra obřích velikánů opravdu užili. Vzpomínaje na bílé vrcholy tyčící se vysoko nad hlavou bych rád zmínil slova Reinholda Messnera, který v tom údolí při pochodu za lezením šlapal po stejných kamenech jako my:

*„Člověk by měl chodit na hory jen se sobě rovnými.“*

...a tak je možná lepší spokojit se s Rush Peakem a vysoké skalní štíty si nechat jen jako okouzlující kulisu. I tak jsme krom dobré nálady při treku měli dobrý pocit zadostiučenění, když nás míjeli skupinky hopsajících turistů s malinkými batůžky majice však kolem sebe množství nošiců a mul jako doprovod. Oproti organizovanému výletu od cestovních agentur jsme navíc

mimo ušetření peněz byli obohaceni o všelijaké vtipné příhody, o které by nás jinak strikní plán vytvořen někým jiným zajisté ochudil.

*„Zažitá a přetrávající představa, že vrcholem veškerého horolezeckého snažení je dosažení co nejvyšší nadmořské výšky, je dnes už mylná. Stejně důležitými se také staly obtížnost výstupu a styl, jakým se k vrcholu dostanu.“*

Slova Máry Holečka bych rád doplnil o to, že ještě hodně záleží na tom, s kým se člověk na ten vrchol dostane.

A jelikož jsou sny od toho, aby se plnily, tak já musím říct, že mně se při cestování po Karákóramu splnil jeden opravdu velký. Další, ne o mnoho menší, se plní právě teď, když si čtete tyto řádky a koukáte na fotky z naší cesty.

Pro přítelkyni Kátu a kamarády Adama a Honzu sepsal Vojta.

*Prehral som.*

